

31
6-4-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Έρωτ. Μουσ. 131/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Dem. 1969/20-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... Πιχιά.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Μυτιλήνης
Νομοῦ Λέσβου.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεώργιος Ἰακώβου... ἐπάγγελμα διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πιχιά - Μυτιλήνης.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... τρία.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μαρίνος... Καρδατος..
.....
ἡλικία... 54... γραμματικαὶ γνώσεις... ἀφράματος..
.....
τόπος καταγωγῆς Πιχιά.....

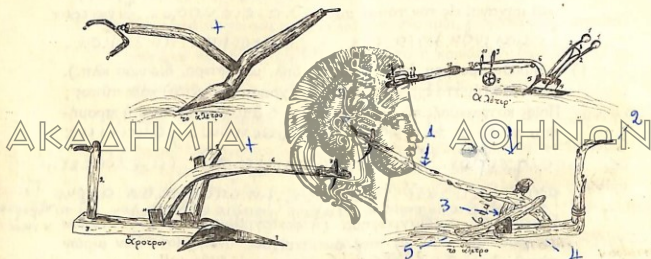
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΜΙΑΣ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντα διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ ἑσπεραν προωρίζεται ἑλαιόκτεμα ἀραιοφυεμένα. Βοσκέονται ὑπάρχον ἄλλαι.....
Ἐπῆρχον αὐτὰ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ... ὑπάρχον... χωρίζεται.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς φυσικὰ πρόσωπα.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Κατὰ τὸν γάμον τῶν δευτερευόντων εἰς αἰσθητικὰ ἐν τῷ ροσ. ἔν. μέρος κρατᾷ μέχρι θανάτου ἀδιανέμητον.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....¹Ο.χι.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ¹Ο.χι.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
- ...¹Εἰδικευμένος...¹χωρ.κ.ο.σ.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

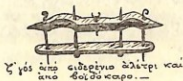
1.	Σκουβάρα	6.	11.
2.	Ἐχειρ(η)	7.	12.
3.	Σπάθλη	8.	13.
4.	Πουδάρ	9.	14.
5.	Υπερὶ ἢ νί	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Βόες καὶ ἄλλα...*

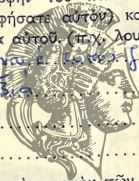
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... *Καὶ δύο καὶ ἓν (ἵππος)*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ... *Διὰ τοὺς βόας καὶ...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λουρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.)... *Εἰς εἶνα εὐδέργιο καὶ φοιδόκαρο δ. τῶν εἰκ.:*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΞΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *U*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λουρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... *χαλκός*

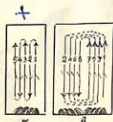
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Ἀπὸ 1958*.....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Οἱ βόες ἢ ἵπποι... Οἱ ἵπποι μὲ χαμολία (λαμπαρία)*.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... ὡς τὸ σχεδιάγραμμα (α) Σήμερον δὲ καλλιεργοῦνται δημητριακά.

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, γτάμιες, σιασιές, μεσοφράδες κ.λ.π.); ἢ σπορὰ ἐξ ἑνὸς τοῦ λωριῶν... τῶν...

λεγομένων κ.σποριές...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ... Μ.ε. αὐ-

λακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; ἢ σκαπάνη... χρησιμοποιεῖται συμπληρωματικῶς διὰ τὰ μέρη ταῦ. ὡς ὄργωνονται...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὴν: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... ἢ λαγίως...

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἔκ ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .Μ.Ε.Τ.Α. ἈΠΙΘΕΩΣΙΑ.Ν.

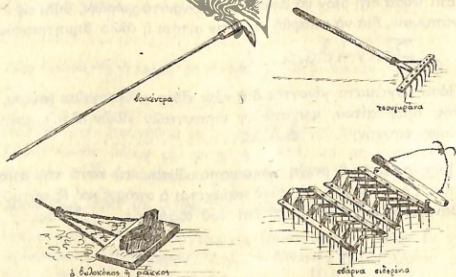
.Ἄκρον. τῆς. ἀκέντρας. τῆς. ἀπείων. εἶναι. τῆς. σχήματα. φέρει. ἕκαστος. χεῖρα. και. τῶν. ἀστεινῶν.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .Κατὰ. τῶν. ἀκέντρα. ἀχί. Κανὰ. τῶν. σπαρῶν.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

.Ἡ. σκαφή. τῶν. μερῶν. ποῦ. δὲν. ἔχουν. ὄργωθῆ. Ν.Σ.Τ.Ο. καὶ. τσαπί. (τσαπιά).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπιά κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν). Τραπέζι:
 διὰ τὰ φέρμα ποὺ δὲν ὀφρῶνεται... ἢ Τράπανα... διὰ
 τὸ σκάλισμα τοῦ ἄξρου... ἢ τὰ κατωτέρω
 σχέδια.....

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα
 καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 Ἐν τῇ δυνάμει ὁ κομάβεται ἐργάται... Μὲ τράπανα
 ἀτάφειν... τοὺς χατάρου... ἢ τὰ λουφ.....

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἶδους. Ἐν τῇ ἀρχῇ ἐγένετο... χωράφια... ἢ τὰ
 τα... αὐτὰ... ἐπὶ δα... τὰ καλλιεργήσαν... ὅς
 καὶ... τῶν... δημητριακῶν.....

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ... Τὰ ἴδια... πρὸ
 ἐκαλλιεροῦντο καὶ διὰ τὰ δημητριακά.

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
 λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς ἀυλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως,

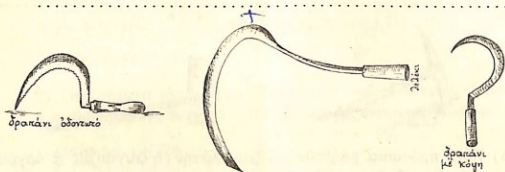
... ἢ ἐν... ἐκαλλιεροῦντο.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... Μὲ τὰ δρε-
 . πάνι... Ὁ τὸ κατωτέρω εἰς τὸ μέσον...
 . σχῆμα.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. Ἐ.ν. Ζίδα.,
 . δρεπανιοῦ... ἐργαλεῖα... τὸ ἀκαφὲρ δέν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΔΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Ἀρε. Πανι-
 κλαδωτήρι.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ἡ. π. ε. .
 . ὁμαλὴ.....

4) Πὼς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πὼς ἐλέγετο; Ἡ. π. ε. .
 . κυλινδρική... ἑξήλινη... Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς...
 . λέγεται... δρεπάνι... ἄλλο ὄνομα αἰῶνα.

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ἁ. εἰσαφαιροῦ καὶ χωριῶν.....
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ὁ.χι... Τροπο. γίνεται. πρὸς κ. τῶν τῶν. περι. α. τ. μ. φ. ι. ν. ἀ. τ. ρ. ο. φ. ι. κ. ῶ. ν. φ. ν. τ. ῶ. ν.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὅ σίτος, ἡ κριθή, ἢ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... 30 - 40 ἑκατοστά.....

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται),

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ προσώπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... Οἱ... ἰ. δ. ι. α. οἱ... θ. ε. ρ. ι. σ. τ. αἰ... ἀπο... θ. ε. τ. α. ν. ἔ. π. ἰ. τ. α. ῦ... ἐ. δ. ἄ. φ. ο. υ. σ... τ. ἄ... δ. ρ. ἄ. γ. μ. α. τ. α... ἄ. λ. ε. γ. α. τ. α. κ. τ. ι. ε. τ. ε. ς... ἢ χ. α. μ. ο. ῦ. τ. ζ. α. τ. ι

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... Τ. ε. κ. ο. δ. ε. α. ῶ. τ. α. ἔ. κ. α. ε. τ. ο. ν. ἄ. ρ. ἄ. γ. μ. α. τ. α. χ. ω. ρ. ι. σ. τ. α. Ὁ. θ. ε. ρ. ι. σ. τ. α. κ. ὀ. β. α. καὶ ἀποθ. ε. τ. α. τ. ἄ. δ. ρ. ἄ. γ. μ. α. τ. α. εἰς κ. ε. ρ. ἄ. ν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκυλιές.

.. δεμάτια .. ἢ .. ἐξήματα ..

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; " Ἀνδρες .. καὶ
 γυναῖκες .. Ἐπαγγελματῆαι θερισταί .. ἔξ.
 ἄλλου τόπου .. ἔξ .. ὑπῆρχον ..

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι : με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκότην (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). " ἠμείβοντο .. μ. εἰ ..
 ἡμερομίσθια .. κ. μεροκάματα .. ἔτι οὐ καὶ
 κατ' ἀποκοτῶν .. κ. κουράσια .. Ἐπιβρῶντο
 εἰς χρῆμα .. ἔτι οὐ φαγητῶν ..

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ; " ἔφεραν .. ἔξ ..
 λιναν .. δισχάλι .. καὶ ἔξ .. τῶν μέσων .. μέ ..
 κάρι .. ἢ .. μακτῆλα ..

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

Ἡ Τρίτη καὶ τὸ Σάββατον εἶναι ἐπιπρατιμώτερον

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτὰ.

Ἐτραγουδοῦσαν ἀλλὰ βαρύτερον περιεχόμενον τραγούδιον

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουσιν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον

Ἐπιπλέον εἶθιμον εἶναι τὸ εἰκονοστάσι καὶ σταυρὸν ἢ ψάρον τὸ εἰκονοστάσι ἀλλὰ ἔχει ἐκ σταχυῶν ἄφρατὸν καὶ κέρου. ὁ σταυρὸς κρεμάσθαι εἰς τὸ εἰκονοστάσι ἀπὸ ἄνω ἔχει δὲ λαλῶν κατ' ἔτος

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἀμέσως μετὰ τῶν θερισμένων

.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... Τὰ δεμάτια τειάσμα· ἐξήντιστο· κὺ· ἐξήντιστο· εἰς· διεριθεῖα· μί· σταχὺς· πλάγμε· κούς· διὰ· τῶν· κεφαλῶν· κ. αὐ· βραχμένους· προχωρῶν· συγκεντρῶνται· 3-4 χιρίδι κ· χαρσοῦ τριῶν κ. αὐ· τὰ δένει· τοῦ· ὄστῶν· τοῦ· σταχὺς· μί· τῶν· κεφαλῶν· πρὸς τῶν· αὐτῶν· κατὰ· τὸν· εἶδος· Τὰ δεμάτια· ἐχρησά· ληπει· ἐπὶ· τὰ· ἄλλα· ἀπὸ· ἀντιχίρι· πρὸ· πέρα·

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συγκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συγκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;
 .. 2 ἀφήνοντο· εἰς· τῶν· ἰδίων· θέσιν·

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής... Δ. εν. ε. καθ-
 λιερ. γ. δ. υ. β. ο. ... πο. τ. ε. ... γε. φ. μ. ι. λ. α. ... ε. λ. λ. ε. ι. γ. ε.
 . κ. η. τ. ι. κ. ω. ... κ. α. ι. ε. τ. ι. κ. ι. ω. ... χ. ι. μ. ε. ρ. α. φ. ι. μ. ι. ω. ...

- 2) Πώς γίνεται (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλισμο) των γεω-
 μήλων από το χωράφι; Με σκαπάνην, με άροτρον ή με
 άλλον τρόπον. Περιγράψατε το σχήμα της σκαπάνης, του
 άροτρου κλπ. παραθέτοντες και σχετικόν σχέδιον αυτών ή
 φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδή του σανού.

- 1) Έσυνθηζέτο πάλαιότερον ή διατροφή των ζώων κατά τον
 χειμώνα με ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Έσυν-
 ναί, περιγράψατε πώς γίνεται ή καλλιέργειά του, έπειτα ή
 κοπή, ή ξήρανσις και ή φύλαξις αυτού... Η ε. πο. α. ε. γ. η. κ. ο.
 κατ. α. φ. δ. η. ο. π. ρ. α. κ. ... Α. φ. ε. ρ. ι. σ. μ. ο. σ. ... ε. γ. η. ι. κ. α. ι. ω.
 μ. ε. ... δ. ρ. ε. π. α. ν. ι. ... Α. φ. η. κ. α. ν. τ. ο. ... π. ρ. ο. σ. ... Ι. η. ρ. α. κ. ε. ι. ν. ... α. π. λ. ω.
 μ. ε. ν. α. ... και ... μ. ε. τ. α. ... και κυρίως ... π. ρ. ω. ι. ... ε. δ. ε. μ. α.
 τ. ι. α. φ. α. ι. τ. ο. ... μ. ε. ... τ. η. ν. ... κ. α. σ. α. ν. ... και ... μ. ε. τ. ε. φ. ε. ρ. ο. ν. τ. ο. ... ε. μ. ... τ. ο. ν. ... ά. χ. υ.
 ρ. ω. ν. α. ... π. ρ. ο. σ. ... φ. υ. λ. α. ξ. ι. ν.

- 2) Πότε έθερίζετο ό σανός και με ποίον έργαλειον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.)..... Μ. α. ι. ο. σ.

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις του χόρτου και δέσιμον. Ποία έργαλεία έχρησιμο-
 ποιοϋντο; (Παραθέσατε μετά της περιγραφής και την σχετι-
 κήν τοπικήν λαϊκήν ονοματολογίαν, ως και σχεδιάσματα και

φωτογραφίας) Η κάρτα... Αύτη. ἦτο. ἀχίματος ὄφρα...
 νίου παραλλ/δου... ἔτος... ἔτο... ὄφρα...
 λήλω... ὄφρα... κ... ἔ... ἔ... ἔ... ἔ...
 το με θανόν και ἔδόνοντο τὰ ἄκρα ευρμάτων.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συγκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... τὰ δεμάτια μετὰ... 3-5 ἡμέρας ἀπὸ τοῦ
 δερισμοῦ συγκεντρῶνόντο εἰς τὸ ἀ-
 λώνι.....

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τῶν; Ὅτι παρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; (α. π. π. π.)

... εἰς τὸ... εὐχεστῶν... καλεῖται γενικῶς ἀλώνι.
 ... τοποθετοῦνται... με... κεφαλῆς... πρὸς... εἰς... ἔφω...

3) Ὑπῆρχεν ἀνεκάθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

... ὑπῆρχεν... ἀνεκάθεν... ἀλώνι... ἀπὸ... ἐγένετο...
 ἂ... χωρισμός... τοῦ... καρποῦ... ἀπὸ... τὰ... ἄ...
 ... χυρα.....

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

... εἰς... ὑψωμα... ἔξω... τοῦ...
 ... χωρίου.....

- 5) Τό άλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. Τ.φ. . .

Ἄλωνα.. ἀνήκει.. εἰς.. μίαν.. οἰκογένειαν.. Ἀπόκειται
ἄμφω γὰρ.. τὸ.. χρεωφισοφισοῦν.. καὶ.. ἄλλα.. μετὰ
τὸν ἰδιοκτήτην.

- 6) Ἐπὶ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἐπὶ.. ἰουλίου.. καὶ.. λήγει.. ἀύγουστον

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .. Σ. κ. κ. ἡ δ. κ. κ. . . χωματάλωνο, ἐπανίω.. πετράλωνο, με ὀρθὰς πλάκας

περιφερειακῶς, ἴσως.. ἐπιπέδων..

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθῶς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) .. Π. ρ. ο. τ. κ. κ. . . χρεωφισοφισοῦν.. ἐκαθαρίζετο

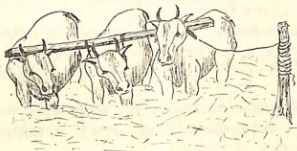
καὶ.. ἐπιλείφετο.. με.. πηλόν.. ἢ.. ἀπὸ.. ὕψους.. ἰσόνο.. ἐκαθαρίζετο.. καὶ.. ἐξεχωριζαίφετο..

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμού γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἀπὸ.. κέρρα.. - .. Τετάρτη.. - .. Παρασκευή..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τόν τρόπον τούτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχια. Οἱ κἀ-

θετός εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ στῦλος, ἐν ἡμέρᾳ

καταπατήσας. Περὶ αὐτοῦ περιφέρονται ζῶα, βοῶν

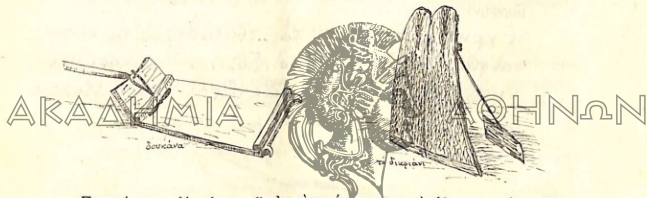
ἢ ἵπποι, δύο ἢ περισσότεροι, οἱ βοῶν διὰ ζυγοῦ, οἱ ἵπποι

κί. χαμῶτα ἢ ἀνεκ. εἰς τὴν ἀμέλειαν μεταδύ. τῶν κτλ. σχοινίων.

β) Πῶς ζεῦνται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τούτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειῆς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). Οι βρωζωναι
 ει. το. χ. ψυχαι. Οι ι. π. ποι. με. χαμουτια. η. και. εινω.
 Με. τον. κ. α. β. α. κ. α. λ. α. ν. φ. α. π. α. ρ. α. ε. α. α. β. ο. υ. με. σ. χ. ο. ι.
 τ. ι. ο. ν. π. ρ. ο. σ. α. ρ. μ. ε. ν. ο. ν. τ. α. κ. ε. ρ. α. τ. α. τ. ο. υ. Οι. ι. π. ποι. σ. υ. ν. ε. λ. ο. ν. α.
 με. σ. χ. ο. ι. ο. ν. μ. ε. τ. α. β. η. σ. ω. ε. ι. ν. α. ε. λ. ε. υ. θ. ε. ρ. ο. ι. . Π. α. ν. τ. ο. τ. ε. ο. δ. ο. μ. ο. υ. ν. τ. ε. α. π. ο.
 ανθρωπων

γ) Που αντι του αλωνισμού δια των ποδών χρησιμοποιείται και μη-
 χανικόν αλωνιστικόν μέσον· π. χ. χονδρή επίμηκης σανίς εις
 έν τεμάχιον η δύο, προσαρμοζόμενα. Αύτη ώπλισμένη εις την κάτω
 επιφάνειαν δια κοπτερών μεταλλίνων έλασμάτων η άπροσχιδων
 σκληρού λίθου εξαρτάται εκ του ζυγού εξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' ούτω κυκλικώς έντός του αλωνίου επί των έστρωμένων σταχύων
 δια τον αλωνισμόν των.

Σημειώσατε, εάν άπαντα εις τον τόπον σας το αλωνιστικόν τούτο
 μηχανήμα η άλλο τι, το όνομα αυτού (π. χ. δουκιάνα, δικριάνι,
 βλωσούρος), περι τής κατασκευής του, το σχήμα και τας συνήθεις
 διαστάσεις. Από ποϋ το έπρωμηθέντο παλαιότερον και σήμε-
 ρον. Επίσης πώς γίνεται η χρήση του και δια ποια δημητριακά.
 Ηλωνίζοντο (η αλωνίζονται) όλα τα δημητριακά με αλωνι-
 στικόν μηχανήμα; Μήπως π.χ. η κριθή και τα όσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ήλωνίζοντο δια των ποδών ζώων ζευγυσομένων και
 περιφερομένων επί των σταχύων τούτων; ?

Εχρησιμοποιείτο το
 κ. χ. του χ. η. μ. α. ν. η. δι. π. ο. υ. ν. η. το. κ. α. ι. σ. π. α. χ. ο. υ. . 10. ε. α. τ. ο. σ. α. ι. ω. ν.
 η. κ. ρ. ε. σ. τ. ι. ν. γ. η. ν. ε. τ. α. φ. α. ν. ε. ι. α. ε. φ. ε. ρ. ε. . λ. ι. θ. ο. υ. s. η. μ. ε. τ. α. λ. λ. η. ν. ε. λ. ο. υ. σ. α. δ. η. s.
 Εχρησιμοποιείτο. δια. τα. α. λ. ω. ν. ι. σ. τ. ι. κ. α. κ. ω. ρ. ι. μ. α. τ. ω. ν.
 δ. η. μ. η. τ. ρ. ι. α. μ. η. ν. , ε. χ. ι. τ. ι. ν. α. α. π. ε. ρ. ι. ω. ν.

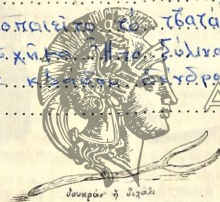
δ) Ἐπὶ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἡ ἐπιφ. ἀπὸ 9-10 π.μ. καὶ διακοπὴ τῶν 3,30-4 π.μ.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐπιμηκὸς μοπαεῖο καὶ τβατάλι, ὡς κατωτέρω...
 Ἐπιμηκὸς ξύλον... κατασκευαστὸν...
 δουκράνι καὶ δικούλι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

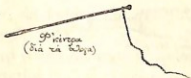

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχυν ;.....

Ναί

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Ἐπιμηκὸς μοπαεῖο ἢ ὀβελήτρα, ἡτοι ἐπιμηκὸς ράβδος μῆκος 1,50... 2 π. φέρουσα εἰς τὸ ἄκρον βύλον, διαμῆτρον 2-3 ἑκατοστῶν.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ? *Ἐ.λ.ε.χ.ι.τ.ε. ρ.ι.δ.ι.α.*
ἠλωνιζο.ν.τ.ε. 2...3 ρ.ι.δ.ι.α. αὐτ. ἡμέρα.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... Πλάκα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς ἢ ἰδίκα τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικροὶ ἀλωνιστῆται (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστῆται καὶ ἀγωγιάτες) οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . .

... διοσ. ὁ γεωργός ἢ ἰδίκα τοῦ ζῶα . . .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... Ὄχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρωγυλός

ξύλο κωμουλάτο διὰ τὸ κοπάημα μικροῦ ἑρῶδ' ἀμπεριαιῶν..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

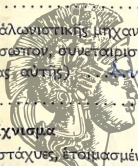
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... Ἐτραγουδοῦντο.

ἀλλὰ εἰς χεῖρα περιεχεθῆναι

.....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... ἐχρησίσθη ...

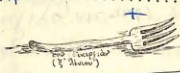
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλῖα : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ ἀλωνιστὲς οἱ ἐσταχῆς

ἐν ἑφεραῖς ἰδίαις ἀνετακταῖς ἐσωρεύονται ἐς τὸ... λίχνιστῆρι... Τὰυτὸ αὐτὸ μὲ τὸ διὰ τὰυ ἑσταφοῦ... ἐμμελισμὸν κατωτέρω... ἐσωρεύονται καὶ ἐς ἑσταφί... ..

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Ὁ. Γ. Π. Σ.

ἔχεν... ἡ χιτῶνα... ἐπίτηκον... ὁ ὄσος... ἐφαρμό-
 νητο... ἢ αὐτοῦ, οὐτε... ἄλλο... τι... ἔθιμον... σχετι-
 κόν... εἰς... τῆται...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

... λέγεται... λιχνιστήρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναικῶν· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἂνδρας... ἢ γυναικῶν... εἰδικὸς... ἐπ' ἀμοιβῇ... λι-
 χνιστῶν... εἰς... ὠφέλησεν...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων... ἐλέγοντο
 κόμπια... ἔαν ἦσαν ὀλίγα ἰκευσιῶντο... μετὰ... κόντυ-
 λων... ἔαν ἦσαν... ἔαν... ἐλέγοντο
 δευτέρον ἀλώνισμα... ἔαν... ἔαν... ἐλέγοντο...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

... *Καὶ ἄμειν. πρὸς τὸ κρῦτο. τρέπον. Δέν.*
φέρει ἰδίαν. ἀκαθαιών.

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιγίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Μέ...*

κόσκινο.

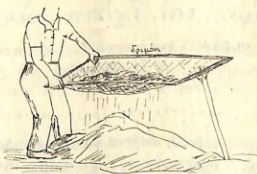
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

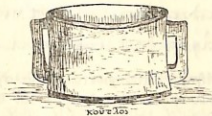

κόσρος ἢ ἀριλόγι

νων με ὀπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

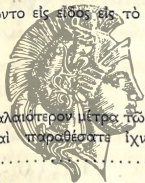
χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικές εικόνες). *Ἐν τῷ ἄλλῳ ἐπι-
 ρήντο ἢ δεκάτη εἰς εἶδος? Ἀπαντᾷται μὲ τὴν Ἰσομασίαν
 καὶ ἀφ' ἑξῆς. Ἐκτερεῖτο ἐν ὠκίῳ τοῦ δεκατιστοῦ μὲ τὸ κενὸν
 ἢ κτιστικῆ. Τὰ ἐνὶ τῷ ἴσῳ ξύλινον ἐκείνῳ μὲ τὰ κατωτέρω
 χωρητικότητος 6 ὀκάδων.*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλφινιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
 χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
 γραφίας αὐτῶν)

..... *ὀξείν*

.....

.....

.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
 ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
 κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
 κὰς συνηθείας)

... *Ἐν ὀκάδων ἐκτὸς τῆς οἰκίας εἰς εἰδικῶν δοχεῖων
 τοῦ τετραλάρκου ἢ ἐν ξύλινον κιβώτια τῶ ἀμπάρου. Πάντα
 ἐντὸς τῆς οἰκίας.*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
 χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἢ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ...Τὰ ἄχυρον ἀνοσθι κεύετο
εὐμπάλειο ἢ χύμα εὖ τὸν ἀχυρῶνα. Οὕτω
ἦτο ἢ ἐντὸς ἢ ἔκτος τοῦ χωρίου.....

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ καὶ τὰ κερ-
φαλα καὶ τὰ δέξι κει. συγκεντρῶνται τὰ
στάχυα τὰ ἀνοσθι κεύετο χωρὶς τὰ.....

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πλεκτὴ ἢ σταυρὸς ἔμειλα κατὰ τὸν θερισμὸν
χωρὶς ἔμειλα ἢ συγκεντρῶνται αὐτῶν μὲ τὸν σπόρον.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.

πρὸς ποῖον σκόπον καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ; ... ἢ ποῖον ἔμειλα

ἔμειλα βραυλίδια ἢ σταυρὸς ἢ δέματος ἔμειλα

ἔμειλα ἔκ τῆς ὄραφης τῆς φυλάσσεται ἐπὶ καθόριστον
χρόνον.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..... Παραμονὴ Κληδόνου.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

.... Εὖ κατὰ χεῖρὰ τοῦ χωρίου.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

..... - ΚΑΥΣΑΛΑ -

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος; ...

..... Ὁ ποιός... παραλάβει

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν. Τά κλέπτουν; "Αν ναί, από ποιον μέρος; . Συγκίδως τήν και -

δια... εωλλέχουρ... τούς δάμναυς... και... κδέετουν
και... τὰ... ετεφάνια... τῶν... Πρωτομαγιά.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τά παιδιά... τῶν χειροποιῶν... ἀπό... ἐκωφίῶν... δά... ἐτοιμάσων
τρεῖς... εὐφρούς... και... μόλις... ἐκείνη... δά... βάλουν... φωτιά.

Τότε... ἄλλοι... ἡ... χιτωνία... ἄλλοι... χιτωνίαι... κοπέ... κλπ
καί... τῶν... χεῖρας... ἄλλοι... χεῖρας... και...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποία αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορτα, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα ...

εἰς... κεφάλι... ἀρχι... φαν... τὰ... πικραῖν... μιά... μιά... τῶν
φά... λήγονται... ἄλλοι... σου... μάλλι... σου... πῶ...
τρα... ἐπὶ... κεφάλι... σου... εἶδρα... ἐπὶ... μέση... σου...
Αὐτό... γίνεται... τρεῖς... φανός... και... καθέ... φανός... πικραίνει

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

... εἰδικά... πηδύ... μαχα... και... χοροί... ἔβρω... αἰ... πῶ
... τῶν... πυράν... δέν... ἵκανται... πλύν... τῶν... Σερφω...
... τῶν... τοῦ... κεφιοῦ... εἰ... τῶν... ἀνδρακία... φησὶν... αἰ... κασῶ... λε

πίττα... ζυμωμένη... μὲ... κλυδόνερο... και... παλὸν... ἄλατι... Εἶναι ἡ... πίτ...
... τα... τοῦ... κλυδόνου... Τρωῖ... και... ὅταν... διψῶν... τρέψον... σὴν
... βρῖ... Ὅποι... ὄνομα... ἀκούσων... ἐκείν... τῶν... σπηλῆν... εἰ... εἶναι
... τὸ... ὄνομα... τοῦ... ἡ... ἄλλο... τοῦ... σφύρου

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..... Καίχεται τὸ στεφάνι τῶν Πρωτομαγιάς

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... Ἰούδα

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Προς

Τόν κ. Ἐπιθετητήν Δημοτικῆς Ἐκ-
 παιδείας Β' Περιφέρειας Λέσβου
 Εἰς Μυτιλήνην

Διπλῶς Δημοτικῶν Σχολείων
 Πηγῆς

«Υποβολῆ Ἐρωτηματολογίου Ἀκα-
 δημίας Ἀθηνῶν».

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω
 ὑμῖν συνημέρως τὸ Ἐρωτημα-
 τολόγιον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
 περὶ χειρουργικῶν ἐργαλείων καὶ κατ'
 ἄλλαν πῦρρις ἢ καὶ περιγρα-
 φὰς τῶν χειρουργικῶν θύσει τὰ χει-
 ρία ὑμῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
 Ἐν Ἀθῆναις τῆ 20-2-1950

ΑΘΗΝΩΝ
 ΕΠΙΘΕΤΗΣ

Ο Διπλῶς τοῦ Σχολείου
 Γεωργίου

Περιγραφή γεωργικού βίου
από σποράς μέχρι ελωτισμοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

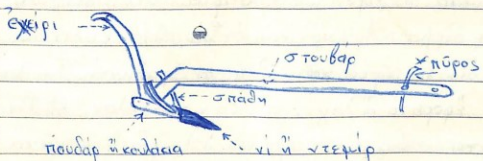
Περιγραφή του γεωργικού βίου από
τὴν προετοιμασία διὰ τὴν σποράν τῶν διμη-
τριακῶν μέχρι τοῦ ἀλωκισμοῦ καὶ τῆς ἀπο-
θικεύσεως:

Ὀργωμα: Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ Φεβ-
ρουαρίου εἴχοντο δύο ὄργωματα. Κατὰ Μάιον
ἢ καὶ Ἀύγουστον εἴχοντο τὸ πρῶτον ὄργωμα
τὸ λεγόμενον «σηκωματὶ Σκαπὸς τοῦτου
ἔτε ο ἀερισμὸς τοῦ χώματος Ὁ ὄργωδὴς ἀφ' ὧν
ἀφίνετο ἀνώμαλοι τὰ περιγεβράκια εἴχοντο
τὸ δεύτερον ὄργωμα τὸν εὐραὶν τὸ λεγόμενον
καλούρι»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐργασιὸν μετὰ τὸ ὄργωμα. Τοῦτο ἔτε Σύλι-
νον.

Τοῦτο ἐχρησιμοποιεῖτο μέχρι τοῦ β' Παγκοσμίου πο-
λέμου. Τὸ αἰεφυρὸν ἄροτρον ἐχρησιμοποιεῖται μετὰ τὸν
πόλεμον.

Τὸ Σύλινον ἄροτρον κατασκευάζων εἰδικὸς
τεχνίτη. Τὸ ὄνιον «νι ἢ ντερίρ» κατασκευάζ-

αφεν ὁ σιδουρικός. Ἐπισημῶς τοῦ ἀρότρου ἐγίνετο
ὑπὸ τοῦ χειρικοῦ δουραμένου ὑπὸ τῶν ἑρ-
χάτων, ἢτοι: πρίονι, Συλοφῶς, τριβίλι (κρουσάνι)
σκαπάρνι, κ.λ.π.

Εἰς τὸ ὄργανον ἐχρησιμοποιοῦντο βόδια ἢ εἰ-
λόχα. Εἰς τὴν περίπτωσιν πάντων βωδῶν ἐχρησιμο-
ποιεῖτο ὁ ζυγός. Ἦτο Σύλιος καὶ ἐφευγνύετο
δύο βόδια.

ἈΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἦσαν ἐχρησιμοποιοῦντο ἄλλα ὄργανα ἐν ἢ δύο μετὰ
χαρίζετο ἄλλα ἐξωστικῶς, τὰ λεγόμενα «χα-
μούτια». Τοῦτο ἀνοστέλλετο ἀπὸ τῆς λαμαρ-
γίαν. Ἀὐτὴ ἦτο στεφάνη ἐπιμήκης, ἑσωτερικῶς ἔ-
χει λαμβάνει ἢ ἄχυρον καὶ ἐξωστικῶς ἦτο ἐνωσθεδύ-
κένη με δέρμα. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ εἶχε Σύλινα
στερεὰ διὰ τὰ ἰσορροπεῖται ἐν τῶν τραβιχῶν. Τῶν λα-
μαργίαν ἔφερατὸ ἄλογον εἰς τὸν τράχηλον. β) Τὰ
τραβιχῶν: αὐτὰ εἶναι ἄλογια ἢ λουριά καὶ κατα-
λήχον γ) εἰς τὴν ζυγαρίαν. αὐτὴ ἀνοστέλλετο ἢ
πάτωδι. ἢτοι εἰς δύο Σύλων, παραλλήλους τοιοῦτον
μέτρων ~~καταρτίων~~ καὶ εὐνοσθεδύ-
κων δι' ἄγκιστρων. Τὸ ἄλετρον
προσδίδεται εἰς τῆς ζυγαρίας διὰ τοῦ ἄλογου.

Τὸ ὄργανον εἴνεται πάντοτε ἀπὸ ἑνὸς ἀνδρῶν τὸν ἰδιοκτῆτην ἢ ἡμερομίσθιον ἐργάτην. Ἐπιθυμῶντες ἀποφυγεῖν τὴν καλλιέργειαν δύο ἀπὸ κοινοῦ ὁδοῦ ἢ ἐργασίας τοῦ ὄργανου εἴνεται ἀπὸ κοινοῦ. «Τιμάρικα».

Ὁ ἀνδρῶν παρὰ τὸ ὄργανον παρῶνεν τὰ ἴδια μὲν εὐκαίριον τοῦ ὁδοῦ τοῦ ἀπὸ κοινοῦ ὁδοῦ ἐπὶ τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν ἢ ἀν. ἔσαν ἄλογα διὰ χαλκοῦ.

Ἐβουλεύτο ἀπὸ τῶν «σβέντρας». Ἀὐτῶν ἦτο εὐδία ράβδος μήκους 1,50 μ., ἢ τὸ ἐν ἀκρῶν φέρει βελόνην διὰ τὴν ἔντα τὴν ἴδιαν τὸ ὅς ἄλλοι ἀπολύει ἐπὶ τὸν ὁδοῦν λεπίδα.

Ἡ λεπίς φέρει ὑποδοχὴν καὶ τοκοδεξίται εἴτε

ἐξίσταται ἐπὶ τῶν σβέντρας. Ἡ λεπίς χρησιμεύει διὰ τὸ καθάρισμα τοῦ ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ χώματος, τὰ ριζίδια ἢ ἄλλου τινὸς τοῦ ὁδοῦ ἐπιτετακῶς ἐπὶ τοῦ ὁδοῦ.

Ὅταν ἐτελειώσῃ τὸ πρῶτον ὄργανοματὸ σέκωμα δὲν ἐβαρύνετο, ἀλλὰ ἔμεινεν ἀνώμαλον δι' ἀερίων.

Τὰ πρωτοβόχια ὄργωνετο διὰ τῶν ἐπιτορῶν.

Σπορά:

Μετέφερον τὸ σπόρον μὴ ἴσως ἐπὶ τὸ κτήμα.

Ἐν εὐρυχίᾳ ἐποδοῦνται πατὰ μικρὰς ποσότητας εἰς τὸ «δισακίου». Τοῦτο ἦτο δισακίου εἶδος τριχίτος τὸν ὁποῖον ἔφερεν ὁ γεωργὸς εἰς τὸν ἄμιον εἰς τρεῖς ἡμέρας τὸ εἰς σάκκος καὶ κρύβεται εἰς τὸ στήθος καὶ ὁ ἕτερος εἰς τὴν πλάτην. Ἐς αὐτὸν ἐλαμβάνει τὸν σπέρρον καὶ διεκωρπεῖ εἰς τὸ κῆρα περὶ ὄρχωδῶν. Μετὰ ὄρχωδῶν διὰ δύοτερον φορὰν καὶ ἐν εὐρυχίᾳ ἐχωρπίτε. Τὸ ὄρχωμα εἶναι κατὰ τὴν περίπτωσιν (α) τοῦ ἐρωτηματολογίου ἦτο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κατὰ τὸ δεύτερον ὄρχωμα τὸ σπέρρον ὁ ἀγρὸς ἐχωρπίτε εἰς τμήματα μὲ ἀλμακία τὰ λεγόμενα «σπορίω». Ἡ σπορία ἦτο σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογραμμοῦ. Αἱ αἶραι αὐτῆς μὴ ὄρχωδῶσαι ἐκπίπτοντο διὰ σκαπάνης «τεργί». Κατὰ τὸ ὄρχωμα ἡ δέξις τοῦ ὄντιον ἦτο πλαγία ἢ ὀρθία. Τὸ ἐσάρνισμα τέλος εἶναι μὲ τὴν «ἐσάρναν». Αὐτὴ ἦτο χονδρὸν ξύλον, συνήθως τμήμα κορμοῦ δένδρου μικροῦς 1-2 μ. καὶ διαμέτρου 30-40 ἐκατοστῶν. Εἰς τὸ μέσον ἔφερεν κείνου χαλκῶ ἀπὸ τὸν δισακίου προσεβένετο καὶ ζούριτο.

Ἐκτός τῶν θυμιατικῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἐπέφερον καὶ τὰ ὄσπρια καὶ αἱ φωσφοραὶ καὶ ἐν ταῖς ἴδιαις κτύμασι. Ἐν τῷ χειρίῳ δὲ ὑποβίχων ἀγροὶ ἀνάλυται, ἀλλὰ ἐλαστικώματα. Τὰ θυμιατικά, ὄσπρια καὶ φωσφοραὶ ἐπέφεροντο κατὰ τὴν τῶν ἐλαοδένδρων. Μετὰ τὸν θέρειον ἀφίεστο τὸ κέντρο πρὸς ἀνάστασιν 2 ἔτη.

Ἐπιπαινότο διὰ φυσικῆς κόπρου. Χημικὰ λιπάσματα ἐχρησιμοποιοῦμεθα μετὰ τὸν πόλεμον.

Τὰ θυμιατικά καὶ αἱ φωσφοραὶ δὲν ἐκοιμίζονται. Τοῦτο ἐγίνετο ἀπὸ τὸν τὰ ὄσπρια καὶ οὐκ ἀπὸ τὸν ἐλαοδένδρων διὰ τὴν φύσιν καὶ κτύματα δὲ ἐπέφεροντο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θέρειος:

Ἐγίνετο κατὰ τὸν Ἰούλιον. Ἐλάμβανον μέρος ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εἴτε συγγενεῖς εἴτε ἐργάται ἡμερομίσθιοι, ἐντάτοι. Ἀπύρην ἀφορία ἐργατικῶν χαρῶν, ὡς τὰ μὴν χρειάζονται 23 ἄλλων ἡμερῶν.

Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ θέρειου, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑπολοιπὰς ἔδειον τὴν μέσιν αἱ ἄνδρες μὴ τὸ φανάρι καὶ αἱ γυναῖκες μὴ μαρτύλια.

Τὸ φανάρι ἦτο ταυρία ἐπιπέσει 2-3 τ. καὶ ὑποβίχους 20 ἐναποθεῖν, μάλιστα. Ἐν δὲ τὴν ἐργασίᾳ ἔφερον πᾶσι.

Ἐδίδρινον μὴ τὸ δρεπάνι. Ἢ λειπὸ τοῦ

δρεπανίου ήτο δμαλι. Θερματός με τας χείρας
δω ήτο εν χρήσει ει μη εν ταν περιπτωσιν των
ἀποφρικτων φυσων.

Τα δμητριαυα ειδριφετο εν υφος 30-40
επιποστων εκ του εδαφους. Οι σταχυες παυ ε-
μενον με την ριζαν ελεγχοτο «καλαμια»
Οι δεριστα αωδωστανετι του εδαφους εν ευραν
τα δραχματα. Το δραχτα ελεγχοτο «ΤΙΣΤΕΣ» η χαρουφι.

Αλλος δεριστω ερχομενος ωπιδεν ευσκεν-
τρωνεν αυτα εν δματι ποδοσταντα τα
με την κερατων προς την αυτην πατυδουεν. Ος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

μεσον δρα των ετων εχρηματωσαντο σταχυες παυ
γινωει δια των κερατων και δεσμενοι δια των
αποκτενεν περιβοστας ενδωχουγια. Τα δεματα
αγινητο διασπαρτα εντος του αγρου 2-3 η-
μερας. Μετα μετεφεροτο εν το ελωρι. Ετε-
ποδευοτο εν σχυτα κυκλου με τας κερατας
προς τα μεσα. Τουτο εγιετο προς δεραλιαν
ωστε εν περιπτωσιν μεγαλυτερης παρακομη των
να μην παταραχυδων αωδωδωσταντα φωια.

Κατα το δεριστον εχρηματωσαντο Συλον δια
να ωροφωλιωσωνται, λεγομενον «προφωλιωσωνται»
ετραχουδων θεβωις κατι τον δεριστον, αλλα
αδωσταν ωρος αυτων περιεχομενου αδωματα.
εωλυρωροτο δε δια χριματων και ανευ ραμτου.

Δὴ εὐνίδειον νὰ ἀφίρουν ἀδέρριον τμή-
μα τι τοῦ ἀφροῦ. Κατὰ τὸν δεξιόν εἰ-
σελάγει τὸν σπόρον. Ἐσάλαγει δεξιόθεν
στάχους καὶ τοὺς ἀωστὸν ὡς εἶναι. Μὲ
ψαλίδι ἀωστὸν τὰ γένειον ἄνωθεν καὶ
τὸν ~~στάχον~~ εἰσελάγει πλάττει τοῦ στάχου.
Τὰ οὕτω κεκομμένα κεφάλια τὰ συν-
κέντρωνται εἰς χωριστὸν μέρος καὶ τὰ εὐ-
νίδειον μὲ τὸν κόπτανον.

Τὸν ἴδιον τρόπον ἐχρησιμοποιοῦν καὶ διὰ
τὴν καλλίσχημα τοῦ ~~κόπτανος~~ καὶ ἀφροῦ. Ταῦτα

ἔδριζοντο κατὰ τὸν ἴδιον μὲ τὸ δεξιόν.
Τὰ ἴσχυρα εἰς νὰ εἰσελάγει καὶ μὲ τὰ

ἴδρον. Ἐχρησιμοποιοῦν τὴν κλάμα τὴν κινώ-
τιον ἐχίματος ὀρθογώνου παραλλελοῦ ἴδου,

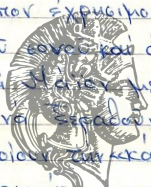
ἑξήκοντα, ἀωστὸν ἐν τρυφάτων συν-
αρθροποιήτων εἰς τὸ κτύπη. Ἡ μία ὠδευρὰ

ἴσο ἀνοικτὴ. Δι' αὐτῆς εἰσποδίζονται μὲτα
παραλλελοῦς εὐρήματα, ἢν τὰ ἄφρα ἀφίρουν νὰ

ἔξελθῶνται εἰς τὸν ἄφρον. Ἐσποδίζονται τὸν κανόν
ἴδιον ὡρῶν διὰ νὰ εἶναι μαλακός ἐν τῇ ὀ-

φραγίᾳ τῆν τυκτὸς καὶ νὰ μὴν τριβῆται.
Τὸν εἰσελάγει καὶ ἴδρον τὰ ἄφρα τῇ εὐφρά-

των. Ἐχρησιμοποιήσανται μὲτα τὰ, αἰτίαν μὲτα-
κρίνοντο καὶ εἰσποδίζονται εἰς τὸν ἀφροῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

977

Αρχότερον ἐχρησιμοποίηθη πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἡ «πρέσα»

Ἀλυσίωμα:

Ἡρχίσθη κατὰ Ἰούλιον καὶ ἔφθασεν ἐξ ἑπὶ Λυγούρατος. Κατ' ἀρχὴν ἀποστράφηκε τὸ ἄλυσιν.

Ἐπιστήμων ἢ ἡμέραν Δευτέρα - Τετάρτη ἢ Παρασκευήν. Τὸ ἄλυσιν ἐγίνετο ἔξω τοῦ χω-

ρίου. Δὲν πατεβάλλετο ἰδιαιτέρα νοσοκομεία διὰ τὸ σχῆμα καὶ στρώσιν του. Ἀρθεὶς ἐκαθάριζον ἐν φωτισμένῳ ἴκκος εἰς τοιαύτῳ εὐαρυτάτοις ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπιπέδον δὲν ἐπιφέρει αὐτὸν ἀλυσίαν. Τὸ ἔστυλον καὶ ἡ ἀλυσίαν ἔπρεπε αὐτὸν τοὺς ἐπι-

χους. Τὸ ἄλυσίωμα ἐγένετο μὲν βόδια ἢ ἀίλαχα. Ἐχρηματοποιῶν διὰ τὰ βόδια τὸν φυ-

χὸν καὶ διὰ τὰ ἄλοχα τὰ χαμούτια. Πολλοὶς ἐχρηματοποιῶν ὑπερβότρετα τῶν

δύο ἄλοχα. Ταῦτα ἦσαν δεξίονα μὲν ἐπι-

λίαν καὶ ὑπερέφεροντο ὑπὲρ κεντρικῶν ἐτύλου, ἀπομαζόμενον «τασπῆν».

Εἰς τῶν ὑπερβότρετων τῶν βωδίων ἐχρηματοποιῶν ἢ βωδυστικὸν ὄργανον διὰ τῶν κοινῶν τῶν σταχθεῶν λεγόμενον «ντουχέρνιτ».

Τοῦτο ἀποστελεῖτο ἀπὸ ἑλληνικῆς πλάκας μισοῦ τετραγωνικοῦ μέτρου καὶ πάχους 10 ἐπιπεδίων.

Εἰς τὴν πρὸς τὴν γῆν σταφάνειαν ἔφερν ἐναρμωμένους αἰχμηροὺς λίθους ἢ σιδεράς λεπίδας, ἐν τῇ περιπέσει τῶν ἀλόγων εἰς ἐχρησιμοποιεῖτο τοῦτο, διότι τὴν ἴδιαν ἐργασίαν ἔπαυαν αἱ εἰσὶ τῶν ἀλόγων. Διὰ τὸ αὐτῶν τὸ βάρος τοῦ «ντουγκιού» ἢ ὁ ἀλωριεὺς εἰσὶτα εἰς αὐτοῦ. Ἕτερον βασθεϊκὸν ὄργανον ἦτο τὸ «τατάλιε», Ξύλον.

Μὲ αὐτὸ ἀνεμάτταν τοὺς ἀλωριεζομένους σταχύς. Μετὰ τὸ πρῶτον τὸ ἀλωριεζομένον εὐεπιπτόμενον εἰς εὐκροῦς τοὺς τριμήρους σταχύς καὶ ἀνεχώρησε ἔρπον, ἐν εἶλον κοπή. Αὐτοὺς εἶν ἦσαν κατὰ τοὺς ἀλωριεζομένους διὰ δευτέρου φέραν, εἰς ἦσαν λίθοι ἐπιτυσσῶντο μὲ Ξύλον ἐκλυρὸν τὸ λεγόμενον «μάρτελα». Εἰς τὸν στροφὸν τοῦ ἀλωριεζομένου εἰδίδον σχῆμα ἐπίμικτος καὶ ἐπέπυρον εἰς τῇ κορυφῇ του τὸ δίχαλι «τατάλιε».

Λιχισμαί:

Ἐλίχρα εἶτε ἄνδρας εἶτε γυναῖκα. Εἰδικὸς λιχιστεὺς εἰς ἐχρησιμοποιεῖτο. Ὁ λιχιστεὺς ἐτεωοδετεῖτο πρὸ τοῦ βρωῦ. Ἐτεντωνῆστο δὲ χειρῶν, ὡς ὄριον μεταξὺ τοῦ καρπού καὶ τοῦ ἀχύρου. Μὲ τὸ λιχιστεῖρον, ὄργανον Ξύλον

μή τρία ἢ τέσσαρα δόσια τινάξει ὑψηλά

τὸ ἀλυσιομένο εἶταρι ἢ ἄλλο τι

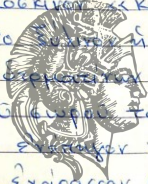
Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν εἰχουρῶν καὶ δὴν ἔχουρ ἀνοχωριεθῆ τῶ καρπαῦ τὰ λεγόμενα «κότσαλα» ἐκτυπῶντο μὲ τὸν κόπανον

Ἡ διαβολή τῶ καρπαῦ εἰς τὰ μετ' αὐτοῦ ἰσαρμεύοντα κότσαλα ἢ ἄλλα ἕτρα εἴματα ἐγένετο μὲ εἰδικὸν κόσκινον «κοσκίνα». Τὸ στυδιῶν τούτου ἦτο σύλινον ἢ δὲ βάσι διρευ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μητὴ εἴτε εἰς τὴν ἐκ εἰρηματικῶν λυγιδῶν εἴτε εἰς οὐρακίτην. Ἐπὶ τῶ εὐροῦ τῶ καθαροῦ εἴτου «λαμναν» ἐκτυπῶντο τὸ λιχνιστήρι καὶ διὰ τῆς χειρὸς ἐχάρασσον σταυρὸν.

Ὁ λιχνιστὴς ἐπροσκύνα καὶ ἠνωῶντο τὸν σφυρὸν

Ἐπὶ τὸ ἀλῶνι κατεβάλλετο τότε ἢ δοκίαι εἰς εἶδος, παλουμένη «κουσούρι» ἢ μέτρον τῶ καθαροῦ καρπαῦ ἐγένετο εἴτε τὴν ἀπενερέν εἴτε μὲ εἰδικὸν δοκίον τὸ λεγόμενον «κόνις» χωρικώτερος ἔξ ὀκτώδωρ. ἦτο σύλινον σφυρὸς μὲ χεῖρας ἐνατίρωδεν καὶ μὲ ἢ ἄνευ διαχωρισματος εἰς τὴν μέσσην. Ἄλλον μέτρον βάρου δὴν ἐχρησιμοποιοῦσαν. Οὐδέμηια δὲ ἐτέρα ἀπό-

δωσι εἰς τρίτους ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνα.

Ὁ καρπὸς ἐν συνεχείᾳ μεταφέρτεο καὶ ἀπο-
δικεύετο εἴτε εἰς γάκκους εἴτε εἰς τὴν
«ἀμπείραν». Αὐτὴ ἦτο ἕλιον αὐχίματος
ὀρθογωνίου παραλληλεπίπεδου χωρητικό-
τητας δύο κυβικῶν μέτρων περίπου.

Τὸ ἄχυρον ἀποδικεύετο εἰς τὸν
ἀχυρῶνα εἴτε εἰς τὸ κτύμα εὐρίσκειτο
συνδυάστερον ὅμως εἰς τὸ χωρίον, οὐδέποτε
δὲ εἰς τὸ ὑπαίθριον.

Μετὰ τὴν ἀποδύξιν, ὡσὲν τοῦ καθαροῦ
καρποῦ καὶ τοῦ ἀχύρου εἰς τὴν οἰκίαν ἡ-
σάφαρ ἐλάττη ἢ κατακασκὴ καὶ ἐξυπα-
τίφον ὄσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν διαδικασίαν
τοῦ θεριατοῦ καὶ λιχθισματος.

Σήμερον δὲν γωσφρονὺν πλέον. Ἐπαύσαν
πρὸ μιᾶς ὀκταετίας. Τὰ δὲ ὑποάρχοντα ἑ-
λίστρα χρησιμοποιοῦν διὰ τὸ ὄρθωμα
τῶν ἑλασκοκυμάτων.

Γεώργιος Ἰακώβου

Διμ/λος

Πηγῆς - Β' Λέσβου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

